

ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНИЙ ФОНД ОДЕЩИНИ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ПОКРАЩЕННЯ

Іванна ВДОВІНА, здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
4 курс ОП «Геодезія та землеустрій», ivanna2000000@gmail.com
Науковий керівник : **Лідія СМОЛЕНСЬКА**, старший викладач кафедри
геодезії, землеустрою та земельного кадастру, 3761077@gmail.com

Одеський державний аграрний університет
м. Одеса, Україна

Природно-заповідний фонд Одещини відіграє важливу роль у збереженні унікальної флори і фауни регіону. Водночас існує нагальна потреба у його вдосконаленні з огляду на сучасні екологічні виклики та недостатню охорону деяких природних територій. Ця робота присвячена аналізу поточного стану природно-заповідного фонду Одеської області, причин, які зумовлюють необхідність його покращення, а також можливим шляхам цього процесу, включаючи розширення охоронюваних територій, зміцнення правової бази, розвиток екотуризму та підвищення екологічної свідомості населення.

Природно-заповідний фонд (ПЗФ) України є однією з ключових складових збереження біорізноманіття та природної спадщини держави. Одеська область має значний потенціал у цьому напрямку завдяки своєму вигідному географічному розташуванню, різноманіттю ландшафтів та природних екосистем.

До територій та об'єктів природно-заповідного фонду Одеської області належать Дунайський біосферний заповідник, загальнозоологічний заказник загальнодержавного значення "Острів Зміїний", орнітологічний заказник державного значення "Коса Стрілка", регіональні ландшафтні парки "Тилігульський" та "Ізмаїльські острови" тощо [2].

Загалом, фонд охоплює різноманітні екосистеми, включаючи прибережні зони, степові ділянки, ліси та водойми. Однак, існують серйозні проблеми, які потребують невідкладних заходів для покращення охорони та управління цими територіями. Найвні екологічні виклики, такі як зміни клімату, зростання антропогенного навантаження та недостатність фінансування, зумовлюють необхідність перегляду сучасного стану та пошуку нових підходів до управління ПЗФ регіону.

Ця робота спрямована на аналіз актуальних проблем, які стоять перед природно-заповідним фондом Одещини, а також на пропозицію шляхів покращення ситуації. Важливо не лише зберегти існуючі природоохоронні об'єкти, але й забезпечити їх ефективне функціонування та розвиток у майбутньому. В даному контексті особливої уваги потребують питання посилення правової бази, розвитку екотуризму, розширення заповідних територій та підвищення рівня екологічної свідомості місцевого населення.

Причини, через які природно-заповідний фонд Одещини потребує покращення. На території Одеської області створено та функціонує 120 об'єктів природно-заповідного фонду загальною площею 153282 га, з них 16 об'єктів загальнодержавного значення та 104 об'єкти місцевого значення. На частку заповідного фонду припадає 4,4 % від загальної площі області [1].

Природно-заповідний фонд Одещини стикається з рядом екологічних проблем, які зумовлюють необхідність його вдосконалення та розвитку. Одним із основних чинників, що опосередковано сприяють негативному впливу на стан природно-заповідного фонду в області, є відсутність закріплених на місцевості меж об'єктів природно-заповідного фонду, що створює підґрунтя для різних порушень. Протягом останніх 7-ми років обласною радою було виділено 1519,5 тис.грн. на встановлення меж цих територій. На сьогодні встановлені межі 65 таких об'єктів або 54,2 %, що значно вище загальнодержавного показника (37,3%) [1].

Другою вагомою проблемою є *недостатня площа охоронюваних територій*. Багато природних екосистем регіону, зокрема степові та прибережні ділянки, залишаються незахищеними або частково охоронюваними, що призводить до їх поступової деградації під впливом антропогенної діяльності. Особливо це стосується районів з інтенсивною сільськогосподарською діяльністю, де без належного екологічного моніторингу існує ризик втрати унікальних видів флори та фауни.

Третя проблема – *неефективність правової бази та контролю* за дотриманням природоохоронного законодавства. Незаконні вирубки, браконьєрство, забруднення водних ресурсів – усе це є серйозними викликами, з якими стикається природно-заповідний фонд. Відсутність належного контролю та покарань за порушення екологічних норм призводить до збільшення кількості випадків знищення природних ресурсів.

Низький рівень екологічної свідомості населення також є важливим фактором, що ускладнює охорону природних територій. Незважаючи на те, що деякі освітні ініціативи спрямовані на підвищення обізнаності про важливість охорони природи, екологічні знання залишаються обмеженими серед значної частини населення. Це призводить до недооцінки ролі природоохоронних зон та часто до небажання підтримувати природоохоронні ініціативи.

Також слід зазначити, що *недостатнє фінансування* природоохоронних заходів є ще однією серйозною проблемою. У багатьох випадках відсутність фінансових ресурсів обмежує можливості для розширення існуючих природних заповідників, проведення наукових досліджень та належного контролю за дотриманням екологічного законодавства. В умовах гострого дефіциту бюджетних коштів об'єкти природно-заповідного фонду повинні знаходити шляхи для розвитку самоокуповування свого існування. Як показують дослідження, зі всього обсягу інвестицій на природоохоронні цілі спрямовується не більше 10%, що явно не достатньо для реалізації намічених природоохоронних заходів і програм [2].

Шляхи покращення природно-заповідного фонду Одещини. Щоб подолати зазначені вище проблеми, необхідно впровадити комплексний підхід до покращення природно-заповідного фонду Одещини. Перш за все, важливим кроком є *розширення площі заповідних територій*. Створення нових заповідників та розширення меж існуючих об'єктів дозволить захистити більше природних екосистем та зберегти рідкісні види рослин і тварин. Зокрема, це стосується прибережних зон, де екосистеми найбільше піддаються антропогенному впливу [1].

Другим важливим напрямком є *удосконалення правової бази та посилення контролю* за дотриманням природоохоронного законодавства. Запровадження суворіших санкцій за порушення екологічних норм, таких як незаконні вирубки та браконьєрство, допоможе запобігти негативним наслідкам для природних територій. Також слід активізувати роботу державних природоохоронних органів та забезпечити їх належними ресурсами для ефективного виконання завдань.

Третім важливим напрямком є *розвиток екологічного туризму*. Одещина має великий потенціал для розвитку екотуризму завдяки своїм природним багатствам.

Найбільш реальним шляхом забезпечення природоохоронної діяльності на територіях природно-заповідного фонду Одеської області є розвиток обсягів таких видів економічної діяльності на територіях природно-заповідного фонду як туризм, рекреація та малий бізнес. На цей час за рахунок вказаних видів економічної діяльності забезпечується в сумі не більше 15-20% витрат на природоохоронну діяльність. Залучення інвестицій до природно-заповідного фонду [2]. Розвиток інфраструктури для туристів, створення еко-стежок та інформаційних центрів сприятиме популяризації регіону як екологічно привабливої зони. Це не тільки збільшить приплив туристів, але й сприятиме залученню додаткових коштів для природоохоронних заходів.

При створенні умов інвестування природоохоронної діяльності за рахунок розвитку економічної діяльності на територіях природно-заповідного фонду необхідно враховувати те, що всі види цієї діяльності тісно взаємопов'язані між собою (рисунок) [2].

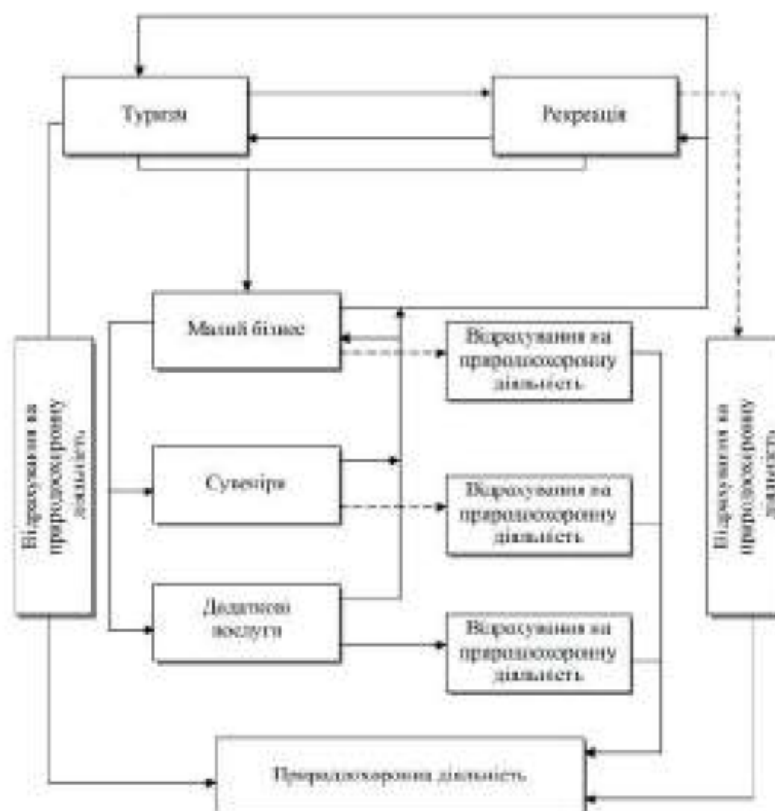

Рисунок. Взаємний зв'язок між видами економічної діяльності об'єктів природнозаповідного фонду й інвестування з їх допомогою природоохоронної діяльності [3].

Розвиток рекреаційної діяльності в заповіднику створює цілий ряд сприятливих умов для розвитку туризму. У свою чергу розвиток туризму сприяє розвитку готельного бізнесу, створенню нових кемпінгів, автостоянок, ресторанів і так далі [2].

Ще одним важливим аспектом є **підвищення екологічної свідомості населення**. Інформаційні кампанії, освітні програми для молоді та залучення громадськості до участі в природоохоронних ініціативах є необхідними для зміни ставлення до природного багатства регіону.

Окрім цього, **залучення міжнародної підтримки та співпраці** може стати важливим фактором для покращення природно-заповідного фонду. Міжнародні організації можуть надати фінансову, технічну та методологічну допомогу для реалізації проектів, спрямованих на збереження та відновлення природних екосистем Одещини.

Природно-заповідний фонд Одещини відіграє ключову роль у збереженні унікальних природних ресурсів регіону, але потребує суттєвого вдосконалення для ефективного функціонування. Розширення площ заповідних територій, удосконалення правової бази, розвиток екотуризму, підвищення екологічної обізнаності населення та залучення міжнародної співпраці є основними шляхами для досягнення цієї мети. Реалізація цих заходів дозволить не лише зберегти природне багатство Одещини, а й забезпечити сталий розвиток регіону, зберігаючи екосистеми для майбутніх поколінь.

Список використаних джерел

1. Збільшення територій та об'єктів природно-заповідного фонду . *Одеська обласна рада*. веб-сайт. URL : <http://surl.li/ejzuqm> (дата звернення : 17.09.2024).
2. Залучення інвестицій в природоохоронну діяльність територій природно-заповідного фонду Одеської області. URL : <http://surl.li/agmzej> (дата звернення : 17.09.2024)
3. Колонтай С. Н. Залучення інвестицій в природоохоронну діяльність біосферних заповідних територій України : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.08.01. Одеса, 2004. 20 с

УДК 528.44

КОМПЛЕКС ГЕОДЕЗИЧНИХ ТА ЗЕМЛЕВПОРЯДНИХ РОБІТ ПРИ ВІДВЕДЕННІ ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ ДЛЯ РИБОГОСПОДАРСЬКИХ ПОТРЕБ

Єгор ГРАБОВИЙ, магістрант другого курсу Криворізького національного університету vip.graboviy@gmail.com

Криворізький національний університет
м. Кривий Ріг, Україна

Згідно з законодавством більшості країн, земля справді є важливим національним багатством, яке перебуває під особливою охороною держави. Це положення відображає визнання того, що земля є критично важливим ресурсом для забезпечення економічного, соціального і екологічного добробуту країни. Так, право власності на землю в Україні гарантоване Конституцією. Згідно зі статтею 14 Конституції України:

"Право власності на землю гарантується. Фізичні та юридичні особи мають право на землю, що належить їм на праві власності або користування, згідно з законом. Порядок набуття і реалізації права власності на землю визначається виключно законами України."

Землеустрій є важливою частиною земельного управління і включає в себе систему державних заходів, спрямованих на організацію і регулювання використання земельних ресурсів. Основні аспекти землеустрою включають:

Організація використання землі: Розробка і впровадження планів землепорядкування, які забезпечують оптимальне використання земельних ресурсів. Це може включати зонування територій, визначення цільового призначення земель, а також планування земельних ресурсів для сільського господарства, промисловості, житлового будівництва тощо.

Забезпечення ефективного суспільного виробництва:

Впровадження заходів для підвищення продуктивності землі і забезпечення її ефективного використання в економічних і соціальних цілях. Це включає управління земельними ресурсами для забезпечення сталого розвитку і економічної ефективності.